

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Orientacje jakościowe w badaniach pedagogicznych : sprawozdanie z konferencji : XXIV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów, Ustroń 13-18 września 2010 r.

Author: Anna Gajdzica, Alicja Hruzd

Citation style: Gajdzica Anna, Hruzd Alicja. (2011). Orientacje jakościowe w badaniach pedagogicznych : sprawozdanie z konferencji : XXIV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów, Ustroń 13-18 września 2010 r. "Studia z Teorii Wychowania" (T. 1 (2011), s. 284-288).

Uznanie autorstwa - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa.

SPRAWOZDANIA Z KONFERENCJI

Anna Gajdzica, Alicja Hruzd

Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie

Orientacje jakościowe w badaniach pedagogicznych XXIV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów Cieszyn-Ustroń, 13-18 września 2010 roku

Choć wrzesień pozostaje miesiącem wolnym od zajęć dydaktycznych, nie jest miesiącem wolnym od nauki dla młodych naukowców z całego kraju, którzy, jak co roku, spotkali się w połowie września, by pod czujnym okiem Mistrzów uczyć się i doskonalić swój warsztat pracy w ramach Letniej Szkoły Młodych Pedagogów.

Letnie Szkoły Młodych Pedagogów na stałe wpisały się w kalendarz konferencji i szkoleń organizowanych dla młodych naukowców (magistrów i doktorów). Co odróżnia LSMP od innych inicjatyw? Przede wszystkim to, że każdego roku jeden ośrodek naukowy pod patronatem Polskiej Akademii Nauk gromadzi w tym samym miejscu okazałe grono wybitnych specjalistów – Mistrzów w zakresie dyscypliny czy obszaru, który w danym roku jest podejmowany oraz młodych pedagogów, którzy z jednej strony chcą się tej problematyce doskonalić, a z drugiej zaprezentować własny dorobek, koncepcję czy pomysł na rozwój naukowy. Nie sposób nie wspomnieć o osobach, które podtrzymują ideę wrześniowych spotkań, sprawujących merytoryczną opiekę nad pedagogicznymi dysputami i każdego roku stanowiących „serce” tej inicjatywy. Od wielu lat pieczą nad szkołą spoczywa w rękach Pani Prof. zw. dr hab. Marii Dudzikowej, która pracę nad przygotowaniem kolejnej szkoły zaczyna przynajmniej rok wcześniej. Ustalając z jednej strony jednostkę będącą w kolejnym roku gospodarzem, tematykę oraz skład kadry wybitnych specjalistów – nazywanych na LSMP Mistrzami. Wsparciem dla Pani Profesor M. Dudzikowej przez wiele lat był Prof. zw. dr hab. Tadeusz Lewowicki, który mimo tego, że formalnie nie jest już za szkołę odpowiedzialny jako były przewodniczący KNP przy PAN w dalszym ciągu inicjatywę, a przede wszystkim młodych adeptów nauki, wspiera w trakcie wykładów, seminariów i spotkań z Mistrzem.

Gospodarzem XXIV Letniej Szkoły Młodych Pedagogów został (po raz pierwszy w ciągu 24 lat trwania owej inicjatywy naukowej) Uniwersytet Śląski – Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie. Pomysł na temat tegorocznej szkoły jest odzwierciedleniem potrzeb młodych naukowców. Organizatorzy postanowili podjąć wyzwanie i zmierzyć się z niezwykle ciekawą i trudną problematyką „Orientacje jakościowe w badaniach pedagogicznych”. Interesująca tematyka sprawiła, że na Śląsk Cieszyński zawiązała liczna grupa ponad 80 osób – reprezentujących większość ośrodków naukowych, w których prowadzony jest kierunek Pedagogika.

Zgodnie z tradycją, pierwszego dnia szkoły „insygnia władzy” zostały przekazane kolejnemu organizatorowi. Prodziekan Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji – dr hab. prof. UŚ Zenon Gajdzica przekazał batutę dyrygenta dziekanowi dr hab. prof. UMCS Ryszardowi Berze – reprezentującemu władze Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie. Z kolei dr Anna Gajdzica oficjalnie przekazała swoje insygnia władzy nowo mianowanemu Prezydentowi przyszłorocznej XXV LSMP mgr Bartoszowi Dąbrowskiemu. Wykład Inauguracyjny został wygłoszony przez Profesora Tadeusza Lewowickiego. Później był czas wprowadzania w klimat szkoły, rozmów o tekstach oraz sposobach przygotowania wystąpień. Podsumowaniem, ale bynajmniej nie końcem dnia, była kolacja w trakcie której mogliśmy się nawzajem lepiej poznać, zintegrować, a gospodarze mogli zebrać również informacje na temat oczekiwań i obaw, z jakimi przyjechali do Cieszyna uczestnicy.

Kolejne dni rozpoczynaliśmy u Profesor M. Dudzikowej, która czekała na nas z kawą i herbatą i nastawieniem na naukowe dyskusje. Następnie wsłuchiwalismy się w wykłady Mistrzów. W trakcie tych spędzonych w Ustroniu i Cieszynie dni swoją metodologiczną wiedzą i spojrzeniem na możliwości wykorzystania podejścia jakościowego w badaniach pedagogicznych podzielili się z nami Mistrzowie reprezentujący, obok pedagogiki, socjologię, filozofię, antropologię kulturową. Prof. zw. dr hab. A. Grobler przedstawił nam filozoficzne spojrzenie na zagadnienie eklektyzm a pluralizm w badaniach jakościowych, prof. zw. dr hab. K. Konecki wprowadził uczestników spotkania w problematykę teorii ugruntowanej. Jego wystąpienie spotkało się z dużym zainteresowaniem pedagogów, którzy powracali do tego wątku podczas seminariów prowadzonych przez Profesora. Sporo dyskusji wywołał temat podjęty przez dr hab. prof. UG D. Klus-Stańską, która przedstawiła rozważania o dyskursie.

O badaniu w działaniu usłyszeliśmy od prof. zw. dr hab., M. Czerepaniak-Walczak, która podsumowała stan wiedzy o tym rodzaju badań, przedstawiła zróżnicowane ujęcia tego zagadnienia ze względu na reprezentowaną szkołę, a także przesłanki do stosowania.

Nieco inne metodologiczne spojrzenie na badania jakościowe zaproponował dr hab. prof. UJ L. Korporowicz, który odniósł się do badań jakościowych w studiach międzykulturowych. Profesor zaprezentował sylwetkę badacza na pograniczu kultur oraz wskazał perspektywy i paradygmaty badawcze w studiach międzykulturowych.

Uczestnicy z niecierpliwością oczekiwali na wystąpienie dr hab. prof. UG T. Bauman, która zastanawiając się nad problemem „Badania ilościowe czy/lub/i jakościowe (...)” przeprowadziła krótką analizę tego często spotykanego problemu badacza – jaki rodzaj badań zastosować? Klarowne ujęcie zagadnienia sprawiło, że wśród wielu osób pojawiły się kolejne pytania i wątpliwości, które rozstrzygano podczas spotkań z Mistrzem w ramach seminariów czy indywidualnych rozmów.

Każdego dnia Profesorowie-Mistrzowie A. Grobler, K. Kaźmierska, K. Konecki, D. Urbaniak-Zajac, M. Czerepaniak-Walczak, D. Klus-Stańska, D. Kubinowski, M. Malewski, E. Tarkowska poświęcali swój czas na seminariaspotkania z uczestnikami szkoły, na których szczegółowo omawiano interesujące ich zagadnienia, wyjaśniali pojawiające się niejasności, a przede wszystkim dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem. Poza seminariami chętni mogli brać udział w wieczornych „Spotkaniach z Mistrzem”, podczas których ponownie sięgano do metodologicznych zagadek, poszukiwano odpowiedzi na temat tego, jak prowadzić swoje badania naukowe. Był to również czas, w którym mogliśmy poznać Mistrzów osobiście, co również stanowi dla młodych badaczy niezwykle ważny element ich naukowej działalności.

Niezwykle interesujące, cieszące się dużym zainteresowaniem, warsztaty tematyczne poprowadzili dr hab. prof. UŁ K. Kaźmierska („Z tajemnic metody biograficznej”), dr hab. prof. UŁ D. Urbaniak-Zajac („Obiektywna hermeneutyka”), dr hab. prof. UŚ U. Szućcik („Rysunek dziecka w kategorii tworzenia przez nie znaku plastycznego – nowa perspektywa badacza”) oraz dr S. Krzychała („Rejestrowanie i analiza szkolnej codzienności”). Warsztaty pozwoliły praktycznie spojrzeć na omawiane zagadnienia, spróbować swoich sił w metodologicznych działaniach.

Ważnym punktem w programie XXIV LSMP był wyjazd do Cieszyna. W Ratuszu Miejskim uczestnicy zostali przywitani przez wóldarza miasta dr inż. Bogdana Ficka. Burmistrz przedstawił przybyłym gościom burzliwą historię miasta na pograniczu, a także przybliżył historię zabytkowej Sali Senackiej, w której przyjęto uczestników.

Wizyta w Cieszynie miała wymiar naukowy, ale również turystyczno-historyczno-kulturalny. Pierwszy z nich został zagwarantowany przez dr hab. prof. UŚ Alinę Szczurek-Borutę, która zaznajomiła Mistrzów i młodych pedagogów z Śląskiem Cieszyńskim w kontekście tożsamości jego mieszkańców. W atmosferze śląskiej gościnności poznawaliśmy badania

mieszkańców pogranicza, ich kulturę i przemiany jakie zaszły tu na przestrzeni ostatnich lat.

W dalszej części spotkania uczestnicy udali się na Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji, gdzie zostali przywitani przez Panią Dziekan prof. dr hab. Halinę Rusek. Pani Profesor kontynuując cieszyński wątek przedstawiła uczestnikom wizję „Pogranicza w perspektywie antropologicznej”. Zagadnienie „miejsca szkoły w edukacji kulturalnej (...)” zaprezentowała z kolei prof. zw. dr hab. Katarzyna Olbrycht, która obnażając liczne paradoksy i dylematy w tym obszarze sprowokowała uczestników do stawiania pytań i podjęcia dyskusji.

Dzień cieszyński zakończył się zwiedzaniem tego uroczego miasta leżącego w dwóch krajach. Przybyli z różnych zakątków Polski uczestnicy LSMP mogli zwiedzić muzeum z odkryciami nie tylko natury historycznej, zobaczyć Wzgórze Zamkowe, Rotundę, poznać ustalony przez organizatorów szlak historyczny i biblioteczny.

Nietypowe spotkanie z Mistrzem zaproponował uczestnikom dr hab. prof. UMCS D. Kubinowski, który przygotował spotkanie promocyjne swojej publikacji „Jakościowe badania pedagogiczne. Filozofia, metodyka, ewaluacja”. Zaprezentowana książka niewątpliwie powinna znaleźć swoje miejsce w bibliotece każdego zainteresowanego problematyką badań jakościowych, a obowiązkowo – w bibliotece młodego naukowca.

Nie wszystkie spotkania podczas tego tygodnia miały charakter stricte naukowy. Dr Bartłomiej Gołek przygotował dla nas niezapomniany wieczór "Przychodzimy, odchodzimy. Spotkanie z Piotrem Skrzyneckim". Po całym dniu dyskusji, ciągłych dylematów i rozważań był to czas niezwyklej. Okraszony piękną muzyką, refleksyjnymi słowami niezwyklej osoby i osobowości – Piotra Skrzyneckiego.

Nie byłoby LSMP bez „Giełdy (p)różności”, czyli stałego punktu programu, w którym „władzę” – prowadzenie i głos - przejmują młodzi naukowcy. Jest to czas wystąpienia „młodych”, podczas którego prezentują swój dorobek, zainteresowania. Przyjazd na LSMP wiąże się również z pracą jaką wkładają uczestnicy w przygotowanie swoich wystąpień. Najlepsze wystąpienie zostaje nagrodzone publikacją w „Roczniku Pedagogicznym”. W tym roku do nagrody Auditorium wyróżniono dwie osoby mgr Łukasza Skryplonka oraz mgr Celinę Czech, którym jeszcze raz serdecznie gratulujemy!

Nasze spotkanie miało charakter interdyscyplinarny, poznaliśmy punkt widzenia specjalistów z różnych dziedzin (pedagogika, socjologia, filozofia), co pozwoliło nam na szerszy ogłąd problematyki badań jakościowych w naukach społecznych. Wyjeżdżając, każdy z uczestników zabrał coś dla siebie – wiedzę, nowe metodologiczne dylematy, wskazówki do dalszej pracy naukowej, wspaniałe znajomości oraz wspomnienie niezapomnianej atmosfery.

Kolejne – XXV - jubileuszowe - spotkanie odbędzie się w Lublinie-Kazimierzu Dolnym. Kolegom i Koleżankom z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej życzymy inspiracji, wytrwałości i cierpliwości podczas przygotowania kolejnego spotkania. Do zobaczenia za rok!

Fot.: S. Ciszewski

Wieczór integracyjny – uczestnicy LSMP.

Fot.: S. Ciszewski

Przekazanie insygniów LSMP przedstawicielom UMCS – organizatorom XXV LSMP. Na zdjęciu również Opiekunowie LSMP – Profesor Maria Dudzikowa i Profesor Tadeusz Lewowicki